

Crna Gora
SKUPŠTINA CRNE GORE
-Odbor za ekonomiju, finansije i budžet-
Broj: 33/21-7/
EPA 292 XXVII
Podgorica, 15. decembar 2021. godine

SKUPŠTINI CRNE GORE

Na osnovu člana 69 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Odbor za ekonomiju, finansije i budžet, sa 21. sjednice održane 15. decembra 2021. godine, podnosi

I Z V J E Š T A J

o razmatranju **PREDLOGA ZAKONA O ZAVRŠNOM RAČUNU BUDŽETA CRNE GORE ZA 2020. GODINU** sa **IZVJEŠTAJEM O REVIZIJI PREDLOGA ZAKONA O ZAVRŠNOM RAČUNU BUDŽETA CRNE GORE ZA 2020. GODINU** i **GODIŠNJIM IZVJEŠTAJEM O IZVRŠENIM REVIZIJAMA I AKTIVNOSTIMA DRŽAVNE REVIZORSKE INSTITUCIJE ZA PERIOD OKTOBAR 2020 - OKTOBAR 2021. GODINE**

I U uvodnom obrazloženju Predloga zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2020. godinu, **ministar finansija i socijalnog staranja** je istakao da je kretanje budžetskih prihoda i rashoda u 2020. godini obilježila pandemija virusa Covid-19 i mjere usmjerene na zaštitu javnog zdravlja, a koje su uticale na ograničavanje ekonomske aktivnosti. Upoznao je Odbor sa ključnim podacima Predloga zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2020. godinu. Saopštio je da **gotovinski deficit budžeta** za 2020. godinu iznosi 426,15 mil. € i čini 10,16% BDP-a, i veći je za 90,3 mil. € u odnosu na planirani ili 26,9%, i veći za 282,9 mil. € u odnosu na 2019. godinu. **Tekući prihodi** sa primicima od povraćaja datih kredita i donacijama u 2020. godini iznosili su 1.638,53 €, što je 3,89% manje od planiranog iznosa i čini 39,07% BDP-a. U strukturi tekućih prihoda najveći udio imaju prihodi od poreza 61,41% ili 966,1 mil. € i prihodi od doprinosa 33,75% ili 531,02 mil. €.

U 2020. godini izvršena je **otplata duga** u iznosu od 665,84 mil. €, što je zajedno sa korigovanim gotovinskim deficitom, povećanjem depozita države i izdacima za kupovinu hartija od vrijednosti uslovalo nedostajuća sredstva u iznosu od 1.374,97 mil. €.

Ukupan državni dug (bez depozita), na dan 31.12.2020. godine, iznosio je 4.330,83 mil. € ili 103,28% BDP-a, a uključujući depozite iznosio je 3.458,40 mil. € ili 82,48% BDP-a.

Konsolidovane neizmirene tekuće obaveze Budžeta Crne Gore na dan 31.12.2020. godine iznose 34,8 mil. €, ne uključujući obaveza sa rokom dospjeća u januaru 2020. godine a koje su iznosile 97,4 mil. €.

Predsjednik Senata Državne revizorske institucije je u uvodnim napomenama kazao da je Državna revizorska institucija izvršila finansijsku reviziju i reviziju pravilnosti Predloga zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2020. godinu. Kad je u pitanju finansijska revizija konstatovano je da je Predlog zakona sačinjen na fer i objektivnoj osnovi i u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja. Što se tiče pogrešnih prikazivanja, takođe je konstatovano da, pojedinačno ili zbirno, nijesu materijalno značajna odstupanja u odnosu na postavljene kriterijume za finansijsku reviziju, i iz toga razloga je dato **pozitivno mišljenje sa skretanjem pažnje**. Kada je u pitanju revizija pravilnosti, DRI je na ovaj dio izvještaja dala **negativno mišljenje** iz razloga što su utvrđena materijalno značajna odstupanja i neusklađenost poslovnih aktivnosti potrošačkih jedinica sa zakonima i podzakonskim aktima.

U okviru preporuka koje je DRI dala za finansijsku i reviziju pravilnosti, posebno je ukazano na sistemske preporuke koje ne mogu pojedinačno rješavati subjekti revizije, već u

saradnji zakonodavne i izvršne vlasti. DRI je izvršila i kontrolu realizacije skupštinskog zaključka kojim su podržane preporuke DRI iz revizije završnog računa budžeta za 2019. godinu, čime je konstatovano da je od ukupno 44 preporuke, realizovano 12, djelimično realizovano 7, u toku realizacije 2, dok 23 nijesu realizovane.

II Tokom rasprave, na Odboru je iskazano mišljenje, da je DRI dala 75 preporuka na završni račun budžeta države za 2020. godinu, što je značajno više nego u slučaju revizije za završni račun budžeta države za 2019. godinu. U vezi sa tim iskazano je nezadovoljstvo sa stanjem u dijelu poštovanja zakonskih propisa od strane potrošačkih jedinica. Međutim, ocijenjeno je pozitivnim što se jasno prikazalo stanje na svim računima potrošačkih jedinica.

Dalje, postavljeno je pitanje koje su to građevinske firme koje su bile privilegovane u vrijeme zdravstveno-ekonomske krize, odnosno kojima su se donirala sredstva kao pomoć njihovoj likvidnosti a poznato je da poslovne aktivnosti upravo građevinskih firmi nijesu bile ugrožene mjerama za suzbijanje pandemije. Takođe, upitano je koje je to privredno društvo kojem je isplaćeno oko 271.000 eura za pakete pomoći ugroženim kategorijama stanovništva u dvije opštine u predizbornoj kampanji, kao i da li će neko biti pozvan na odgovornost za isplaćena sredstva iz budžetskih rezervi za zarade zaposlenih Opštine Budva u isto vrijeme kada je bio blokiran opštinski račun.

U vezi sa preporukama DRI, na Odboru je ukazano da postoje sistemske preporuke koje se ponavljaju iz godine u godinu i u vezi sa tim, posebno je negativno ocijenjeno preusmjeravanje sredstava sa pozicije kamata na izdatke koji se koriste za redovan rad, kao i sa tekuće budžetske rezerve za redovno poslovanje potrošačkih jedinica.

Tokom rasprave, između ostalog, poslanike je interesovalo kako je moguće da je Fond PIO imao manji deficit od Fonda za zdravstveno osiguranje za 2020. godinu, kao i zatraženo objašnjenje u vezi sa iznosom oročenih sredstava na računu Ministarstva finansija i socijalnog staranja kod Prve banke.

III Predsjednik Senata Državne revizorske institucije je ukazao da je DRI u skladu sa članom 26 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti izradila Izvještaj o ocjeni primjene kriterijuma o fiskalnoj odgovornosti za 2020. godinu i tom prilikom istakao da Zakon o budžetu Crne Gore za 2020. godinu nije bio usklađen sa Smjernicama fiskalne politike za period 2019. - 2022. godina. U dijelu analize realizacije indikatora, od osam statističkih indikatora nijedan nije realizovan, dok od šest dinamičkih indikatora, realizovana su dva a četiri nijesu realizovana.

U izvještajnom periodu, DRI je uradila 37 pojedinačnih revizija u kojima je dato 56 mišljenja i 627 preporuka, a najvažniji nalazi odnosno izvodi iz pojedinačnih revizija dati su u Godišnjem izvještaju koji sadrži: reviziju Predloga zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2020. godinu, ocjenu primjene kriterijuma fiskalne odgovornosti, reviziju političkih subjekata, revizije potrošačkih jedinica, agencija, javnih predškolskih ustanova, jedinica lokalne samouprave, privrednih društava u vlasništvu lokalnih samouprava, reviziju uspjeha i reviziju informacionih tehnologija. Takođe, Godišnji izvještaj čini i izvještaj o realizaciji preporuka DRI iz revizije završnog računa za 2019. godinu, kao i aktivnosti koje je DRI sprovodila u cilju unapređenja rada.

Na sjednici, Odbor se upoznao sa Informacijom Ministarstva finansija i socijalnog staranja o realizaciji Akcionog plana za implementaciju preporuka Državne revizorske institucije na kraju trećeg kvartala 2021. godine, shodno zaključku Skupštine Crne Gore

kojim su podržane preporuke DRI iz revizije o Predlogu zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2019. godinu.

IV Nakon izjašnjavanja sa sedam glasova „protiv“ i dva glasa „uzdržan“, Odbor je odlučio da predloži Skupštini da **ne usvoji** Predlog zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2020. godinu.

V Odbor je, u cilju daljeg unapređenja sistema javne potrošnje, sa sedam glasova „za“ podržao nalaze i preporuke Državne revizorske institucije, a koji proističu iz revizije Predloga zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2020. godinu, kao i one koje se odnose na pojedinačne revizije sadržane u Godišnjem izvještaju o izvršenim revizijama i aktivnostima Državne revizorske institucije za period oktobar 2020 - oktobar 2021. godine, odlučio da povodom razmatranja Predloga zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2020. godinu i navedenih izvještaja DRI, usvoji sljedeći

ZAKLJUČAK

Skupština Crne Gore poziva Vladu Crne Gore na poštovanje i ispunjavanje svih preporuka Državne revizorske institucije datih u Izvještaju o reviziji Predloga zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2020. godinu. Takođe, Vlada je dužna da prati realizaciju svih preporuka Državne revizorske institucije koje se odnose na pojedinačne revizije urađene u periodu oktobar 2020 - oktobar 2021. godine i preporuka koje se ponavljaju iz ranijeg perioda, i o tome kvartalno izvještava Skupštinu Crne Gore.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određena je poslanica Simonida Kordić.

PREDSJEDNIK ODBORA
Vladimir Joković, s.r.